

წლიურად 50 მან., ნახევარ წლით 30 მან. თითო ნომ-
რი--5 მან. ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში, ბახრის
ქ. № 20., ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ. თბილისი,
რედ. „თეატრი და ცხოვრება“ იოსებ იმედაშვილი.
ტ ე ლ ე ვ ო ნ ი № 86

1919 წ. № 15 კვირა ქრისტეშობისთვის 21

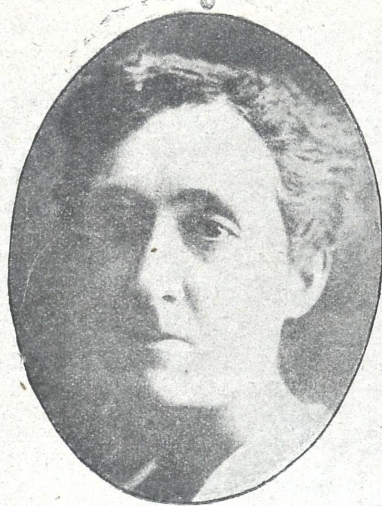
ფასი 5 მან.

წელიწადი მეშვიდე გამოცემის

ს ა ლ ჯ ა ნ ი ნ ი

ხელოვნების ქურუმს,
მნათაბს ჩვენი სცენის!
მერცხალს მოტიკიკვეს,
სიამაყეს გრის;
ვიშ! დღეისა ზეიმი
რა რიგადა შევანის...
დახეთ მისდა საღიღებლად
ერთი როგორ მღერის:

ვაშა და ქება,
ქება დიდება!
აბა შენს სახელს
რა შეედრება!
გიყვარდა სენა
ერთ მამა ზენა;
მას მოახმარე
აზრი და ენა;
გიყვარდა იგი,
მას შენ უყვარდი,
ორივე ერთ-ერთსა
გულში იყრავდი.

ნ ი ნ ი ჩ ხ ე ი ქ ა ნ ს

თავს ეველებოდი,
პარად ეტრფოლი!
შეგვას და ღზენას
ტანჯვაში გრმობდი;
ქურუმში ვახლი
ხელოვნებისა,
შეკი მნათობი
ჩვენი სცენისა!

და ამიტომაც ვე ზეიმი
ასე რიგად გშევის
ქაოთელ ვრის სიამაყეს
ქურუმს ჩვენი სცენას!
დიდბანს დიდბანს დაამშვენე
კიდევ ჩვენი სცენა!
აქანდაკე სახე,
სულის აღმაფრენა!

დ. ზანათელი

1911—ნინო ჩხეიძე—1919

ნინო ჩხვიცი

გამიგონია ძველ საბე-
რძეთსა და რომში ღმერთ-
ქალნი დედამიწეზე იარე-
ბოდენ კაცთა გრძობა-გო-
ნების ასამაღლებად. მსმენია
იოს, ტაძარ?ი საღვთო
ციცხლის მფარველად ტუ-
რფა აქულა აირჩევდეს

ხოლომე სვეტალებს უწოდე-
ბდენ, რომ ღნიც 20 შ. წ. უმაღლე ი
უბიწოებით აღვივებდნ წმინდა ცეცხლს
ადამიანთა საკეთილდღეოდ...

სწორედ ის ღმერთ ქალია, ის ვეს-
ტალი ნინო ჩხვიცი, რომელიც მთელი
25 წ. მსახურებდა ხელოვნების წმინდა
ტაძარში და აქ აღვივებდა სიყვარულის,
სათნოების, მშვენიერობის, ადამიანობის
უმაღლეს გრძობათ.

იგი მშობელი ერის წინაშე ვალმო-
ხდილია და ნეტარება მას!

მის მიერ ავიზიგებულ ხელოვნების
კოცონში გამობრძმედილი ქართველი
ერი დღეს უსაყვარელეს, უნეტარე ასულს
ა ვარდს დაუფენს.

იყო ნინო, რომ ღმაც წარმართსა
ერსა ჩვენსა ახალი სარწმუნოების ნათე-
ლი სცა..

და სახელი მასი უკვდავ მნილია!
და არის ნინო, რომეც მაც ხალ წა-
რმართობაში ჩაფლული ვარი ჩვენი თვი-
სი მაღალ ხელოვნებით გადაწათლა!

და სახელი ამისიც ქართველთა სი-
ცოცხლე წარმატების ისტორიაში უკვდავ
დარჩება! ვაშა და დიდება!

ბედნიერი ვართ, რომ ჩვენი მოწო-
დება (ოთხი ხუთის წლის წინად) მისი
იუბილეს გადახდის შესახებ არ და ჩა ხმად
მღ ღადეშლისად!

მთელ ჩვენს ერთან ერთად ჩვენც
აღფრთვ ნებით ვულოცეთ დღევანდელ
მოხვიმეს: ნუმც ჩაქრება ია ღვთიური
კერა, რომელს ნინო 25 წ ფარვანასავით
თავს ევგებოდა დღეს კი ნეტარების ცრე-
მლებს დაპკურებს.

სალომი ჩვენი, გულ-თადი სლო მა ჩვე-
ნის გრძობათა გაღაზხლისებულ ნინოს!..

ჩოხებ იმედაშვილი

1894—1919

მიმდინარე წლის ივნისის 1-ს 25 წე
ლაწალი შესრულდა მას შემდეგ, რ-
პირველად შესდგა ფეხი ქრთულ სცე-
ნაზე ჩვენმა ნიჭიერმა მსახიობმა ნინო
ჩხვიციმ. ეს თარალი უნდა ჩაითვალოს
ქართული თეატრის ნამდვილ დღესა-
სწაულის თარიღად.

ჩვენი თანამედროვე ხელოვნება და

საერთოდ ჩვენი კულტურა ბევრს ვერ
დაუვლის იცეთი მნიშვნელობის დღე-
სსწაულის, როგორცისც ნინო ჩხვიცის 25
წლის საიუბილეო დღესასწაულია.
ნინო ჩხვიცის მშვენიერ ნიჭთან და უმ-
წიკვლო სახელთან დაკავშირებულია ჩვე-
ნი თეატრის 25 წლის მუშაობა, მისი
ცხოვრების საუკეთესო წუთები, მისი გავ-
ლენა ხალხზედ და მისი მნიშვნელობა.

ნინო ჩხვიცი არის მშვენიერი ემბლე-
მა მრავალ-ქრანახულის ჩვენის სასცენო
ხელოვნებისა, განსანიერება მისი ტა ვვა-
წვალებისა, მისი გატაცება სა და აღმაფ-
რენისა, მისი უანგარო და თავდავიწყე
ბულის მოღვაწეობის.

ნინო ჩხვიცი არის სინდისი ჩვენი თეატ-
რისა, სასოქადულო ნიმუში მაღალ ს ნი-
ქის- და ზნობრივი სიძლიერის კეთილ-
შეზავებისა.

დიდიან სცენაზე პირველად გამოც-
ლისა ვარდ დღევანდლ მდე ნინო ჩხვიცი
უცვლელია და გაუფხულებლად ჰხიბლავ-
და საზოგადოებას თვისი ნიჭისა და მა-
ღალის ბრნების მშვენიერის თვისებებით.

ფასადუდებელია და აუწერელი იმ
უტყუარ ესთეტიურ სიტუაციებისა და სიხა-
რულის განკლანი, ნინო ჩხვიცის ხელოვნურ
თამაშს რომ აუძრავს მაყურებელთა გულში
მის მიერ შექმნილ მრავალი სასცენო საზე-
იმდენა ა სრუო და წარუტაცია, რომ მან
ლიერი საზოგადოება ვერაოდეს დაივიწყ-
ყებს თვისი ნიჭიერი მსახიობის მომხიბლა-
ობას და მისი დიდი ღვაწლის მნიშვნელობა-
დასავლეთმა საქართველომ იღღესასა

წაუთა კადეც ნინო ჩხვიცის 25 წლის იუ-
ბილემ და მცირე წვლილი მიინც მოი ადა
იმ ვალისა, ქართველ ე-ს რომ დასლო სა-
სიქადულო შევილი თავგანწირულმა მო-
ღვაწეობ.მ

ჯერი აღმოსავლეთ საქართველოსა
და ტფილისზე მიღგა.

ჩვენ გვჭამს, რომ სქართველოს დე-
და ქალაქში დღულწრფელის ალტაცებითა
და ერთსულოვნობით შეგვდებდა ნინო
ჩხვიცის 25 წლის მოღვაწეობის იუბილეს
და დღეს უკვე თავისუფალი ხალხი, შესა-
ფერ მაღდოობა მიუძღვის იმ ხელოვანს
როელიც ჩაგვრისა და შევიწროების ქაშა
თვისი ნიჭის ნაზი ფერადებით ჰპირგავდა
და აშუქებდა წყვილად მოცულ ერის ცხო-
რებას.

საიუბილეო კომიტეტის თავმჯდომარე: ი. ბარა-
თაშვილი. თამჯ. ანხანავები: პ. ქავთაძე აღჭაჩე-
ჩილაძე საპატიო წევრები: ნ. გაბაშვილისა ნ. რუსი-
ასი მ. რამიშვილისა მ. კვიციანი. წევრები: პ. საყ-
ვარშიძე შ. ამირაჯასი, აღ. შუჭუნავარ ნ. ერის-
თავი ნ. გოცირიძე. ი. იმედაშვილი ი. გიორგობიანი
აღ ამხეტელი შ. შარაშიძე. მდივანი: გ. ყიფშიძე

რს უმწიკვლო, რა მშვენიერია! ე აგვლავეუ გა-
დალასა, შეიყვარა შორეული სანთება და ჩუბტ შე-
გვყურა ისინა.
ასული ისმენს ამ სიტყვებს და ისევ ურქევა
და მოსიყვარულე, სთინს სიამოილი ადამებს.

კ. გერგესელი.

ნინო ჩხეიძე

(გაწყვეტილი სიმი... - ელენე) შარკი შ. კიკოძისა

ზეპინსებში

(ძღვინა ნინო ჩხეიძეს)

მთის უბეებსა დასასვლელად მსუ აინახა..
შეტეხის იეთა დრუელა ქქელას ავ ხანას ფაფარს .
ცინის დაბრახში აკვინესებს თარს სეინახა
და სოლეიმანს მოუყვება ნადვლიან ზღაპარს..
დაეინებათ ავანსუე რკინის დარბაზს,
ელდას ჭვერის სხეულს, და ციფს ურუქოლას შეხედვს
შესის ..
გძელი შეებები გაჭეინვიით ხელში ახრახის
და მტკვრის ზირიდან ახანას და დი ქაჩის..
ფიქრში გაფადის ტუბად წარსეადის მისს ახრეკლი.
აღერსი ციფი.. ზირსუდ დამა.. დარდა და ნსა.
დელის შეფაფეისე დაცემს მკვდარი გრეკლი
და ერთსულ კადვე გაციანებს სოლეკანა..
ვითა ძე-ლობი შეუყვავლებს მესხაღს უსამისა,
კარედაკა დაშქარს სეიმი აქეს ღსანთისს, შაისიანს..
სასომიხელია დაქმობა შეიფის ცაგს გვამსა
და ტბილად ტბილად, ამაყ გულში ხსენვდს დაქაობის
ი. მის შვილი.

თეთრი ქურუმი

სასსოკრად ნინო ჩხეიძეს.

თეთრი ქურუმის სახეიმა შესახედრად ემზადებთან...
მთვარან დამეს-წმინდა ქალაში გამოანდება მსხვერპლთ
შესაწირად მიმავალი თეთრი ლანდი ..
ტყის ტყვრიდან გამოიფინება გუნდი ფერიათა, რათა
მუშა-ამბარი უქვიონ ლოკვად განზხადებულ ღმერთ-
ქალას...
მორგეთა სიღრმეებიდან ამოცურტვენ საზმრიული ოფე-
ლოები, თერთ ყვავილოა გვირგვინებით.. წმინდა ქურუ-
მის შეხედრად ეშურებთან...
ყინიანი დუმილი.. ტოტთა მკლავებზე ძილი ფოთო-
ლთა.. უცნაუბებით განინდებული ღრმა სივრცე... და
მზოლოდ ფერიათა პირველ ყოფილი, შორეული სავა-
ლობელი..
წმინდა ქალაში-მარმარილოთა ციფსანეთა შორის, მუხლ.
მოყრით ლოკულობს, იხელს ნისლში შებურვილი თე-
თრი ლანდი..
ცივიან ყვავილები.. ჩხუბოვნე ფერები. სხივები ჭღრი-
ან ჰაერო-ან სიღბავებს... იმართება ჯდრითი და თავ-
დავიწყების სიქარბუში იძირება ლანდი თეთრი ქურუმის..
შეუტყნობი შორეული მზაური გაადვიძებს დამინებულს
ფოთოლებს...
ღრუბელთა სუბუქ დირუზე აიხსნება ოქროს ურდული
და ლავარდის მოქანვეთ კიბეებით წმინდა ქურუმთან ღმე-
რთები ჩამოდიან საპანასოდ..
ხელოვნების ღმერთს-სილაშაზის ნარნარი გვირგვინი მო-
აქეს მის შესაქვამად... და უკვდავების ღმერთი სიყ-
ვარულის მზისფერ გვირგვინით უმშვენებს შუბლს..
ლოკვით დაღლილი ქურუმი საკურთხეველის აღსავალს
მიეწვენება.. ასწყვენ ღმერთები და უკვდავების უსაზღვრო-
ებაში თან წაიყვანეს საუკუნოდ, სამუდამოდ..
ცარიელდება წმ ნდა ქალა.. ფერმიხიდის ოფელიას
რტოს მოწყვეტილი ლოტოსი უქკნება ხელში და ისევ
უძირო მორგეებს დაუბრუნდება, უიოდო, სასომიხილი.
ფერიები ტყის სიღრმეს მიეფარებიან.. რტოთა მკლა-
ვებზე მიიძინებენ ფოთოლები.. ციფდება სამსხვერპლო...
და უსიხროო ძილს ეძლევა წმინდა ქალა..

ი. მოხაშვილი

ზამთრის პირზე

ა ნ უ

მისი პირი იხილეთ!

შეეს ორ სურათად ხელოვნება ცხოვრებიდან.

მ ო ქ მ ა დ ნ ი :

1, ანა ბულბული,	მსახიობელი	—48 წ.
2, პეტრე,	მეუღლე მისი, თავისუფალი ხელოვანი	51 წ.
3, ელა,	ახალი მათი	—12 წ.
5, ხმადიდი,	სახლის პატრონი	—53 წ.
5, რიხანი,	(დედმამა)	—45 წ.
6, ბლუაძე,	(დედმამა)	—26 წ.
7, ევა,	მეზობელი, მუსიკოსის ცოლი	—39 წ.
8, ს პატიო მანდილოსანი		—52 წ.
9, საპატიო მოხუცი		—57 წ.
10, ორი ბავშვი		—9-11 წ.

პ ი რ ვ ე ლ ი ს უ რ ა თ ი

სად მარჯობილი თანხი, ხელოვნების იერით; მაგია რაინდართი, უფრო მეტად სურათები, წაგები, კედელზე დონდა ევაკილთა გამხმარი გვირგვინები ღებებში; ერთი კარი, ორი ფანჯარა, კედელთან საწოლი, ელაწვეს.

1. ანა და ელა

ანა. (მჯავს უსინჯავს ღოვინში მწოლარე ელას) სიტემ გაგარა შელო; მალე კარგად გახლები.

ელა. (მანახებუდი) მართლა დედა? შერე სკოლაში მიმიღებენ?

ანა. მიგიღებენ, შელო, მიგიღებენ..

ელა. ფული რომ არ შეგიტანია; უფულოდ აღა მოვიდო .. ფესხამელებიც არა მიქვს..

ანა. გექნება შელო, გექნება.

ელა. (მცირე ზაუხის შემდეგ) მამა მოვიდა?

ანა. არა, შელო. რათ გინდა?

ელა. პური მშინ..

ანა. მოვა შელო, მოვა და მოიტანს.

ელა. მკივა დედა, მკივა, შეშა შეუქუთი.

ანა. შეშა... შეშა... (საანს უსწორებს)

მამა მოვა და შეშასაც მოიტანს.

ელა. (აზიკანადას).

ანა. (მზრუნველობით) რა იყო, შელო?

ელა. ნეტა როდ ს გვექნება შეშა და ბუ-რი? როდის გვიქნება ყველაფერი?

ანა. როცა შენ კიი ქალი გამეზრდები..

ელა. ჰო, დედა, მაგრამ ეს როდის იქნება? დედა, იცი, როცა ამხნაგებს ეუფერებ, გული ისე მტკივ, ისე რომ.. დედას ვეძინებ ვეძინებ.

ანა. (გულმოდკუდი) რაზე დგეცინენ?

ელა. როცა იმ არტისტის ქალი ხარ, მა-

მამა შენ რაგორი მწერალია, რომ ვერც ჩაგიკვამს, ვერც გამაძარხარო.. შერე რომ იცო-დე ვნ აინ! — მოგდებოდას შელო, ზოგი — დედას, ზოგი — მეზოვის.. ისე აცეით, ისე, რომ. ყველაფერი აქეთ... ყველაფერი. ანა. (გაქტანარებუდი) შენც გექნება, შელო, შენცა!..

ელა. დანებურ დედა, დანებურ, გამათე,

თან ის ზოპარი მიამბე... შენი ზოპარი. (დე-დის ხელს ღოვის ქვეშ ამოიღებს, ხელთ უჭერავს; თვალთ ეკუთვება).

ანა. (ღოვისს უსწორებს) ჰო, ჩემო კარგო.

„და იყო ერთი ღამე გოგონა ზამთრის პირ-ზე... (თავზე ხელს უსწავს) და ჰყავდა მას დედა. ქარი რომ დატებრავდა ხოლმე, დედა შევიღ-ერთმანეთს დატებოდნენ... და ასე თებოდნენ,“ (დახლავს) ხელოვნება, შელო! იმინე, შელო, იმინე, სანამ ნორჩი ხარ და წუთისოფლის სიამეც ვერ იცნობ. (ქვედა სართულიდან მოი-სმის სეფიანი კაფის სიმღერა).

„დაიგვიანეს, ჯერ არსად სჩანან,

მარამ სლაშურის თუ მოჰქაყ ყური,

ანდამატური ძალით გამოსწვეს აქეთკენ მის გულს ხმა უცნაუ...“

ანა. (გატრეხთა უფს უდევს, ხმა რთ მი-წელებს) ნეტავი შენ, ღარბო მეფეთმეფე, სა-კუთარი სიმღერით მიინც იკლავ სულერ წყურვილს. დაე, სიცივე ძარღვებში სისხლს გიყინავდეს, შენ მა ნც ზამთრის პირზე ტუბილ ჰანგებით იმღერე... ერთხელაც არის შენს სი-მღერას შეესმენენ. (კარის რაყუხი) შემობძანდით.

2. ივინე და ევა.

ელა. დილა მშვიდობისა, ანკო!

ანა. მშვიდობა მოგცეს, ჩემო ევა, ავადმყოფი ხომ კარგად გყავს?

ელა. შენი მტერია, რომ ის არის.

ანა. როგორ? განა ის არა მღერობდა?

ელა. უბედურებაც ევ არის, ჩემო თვალის ჩინი, რომ სახლში ჯოჯოხეთი მიტრიალებს, თვითონ ევ სიკვდილის პარსება, სიტყვი, და მიინც მღერის..

ანა. სჩანს ხელოვნების უერთგულესი ქუ-რუმია, რომ სიტყვი იცავს თავის საყვარელ სა-განს არ იკრწებს..

ელა. ევ, ჩვენ კი გადაყვეთ და! ქაჯან რა მეხელოვნება, როცა ბავშვები სიმშლით მეხოტბა..

ანა. შენ ვერა ჰხვდები, შენ ვერ გეხმის, ჩემო ევა, ხელოვნების სდიადეს და ამიტომ ანობო. ოკ, რომ ჩასწავდებოდა ხელოვნების სიღრმე-განს, მისს სიღრმეობებს, სიმშლით სიკვდილს ირჩევ, ამას კი ვერ დახსნები..

ელა. რაც მართალია მართალი: მე ერთი ჯობილო სოფელი ქალი ვარ და მიგას სად შეეწეებო... ამას კი ვიტყვი, ღმერთო შეგ-ცოდ, ხნდისხან ვინატრებ ხოლმე: ან მე გეკრებოდა, ნ ქარი შამიკედებოდა, რომ ტანჯავს მოვრჩეობდა... ვერც თავს ინახავს, ვერც ცოლ შეღო და... აგერ ცხლიც შეწუ-ხებულა.

ანა. ღერთმა უღხინ-ს!

ელა. ღმერთმა თქვენი თევი მიცოცხლოს. (გასვლას ახარებს, აგრამ მოხრწდება მცირე ზაუ-ხის შემდეგ მობრუნდები) მერიდებო, მ გრამო გა-ქარვებს თვალ-ღუღებს რომ არ მახსენებს..

გეთაყვა, ერთი ხუთი მანათი მათხოვეთ რო-
გორმე; ყინული და აი ამ რეცევის წამალი
გამომიწერა ექიმმა, უნდა ვუყიდო... ამ ორი-
ოდე დღეში სარეცხს დაერეცხ, ან უშველი
ვისმეს და მოგართმევ...

ანა. (ძალზე შექურბული) რაღა ექნა რომ...
ელა არ მომიკვდებო კროში არა მქონდეს...
წუხელს აქეთა ბაეშვი პურსა მთხოვს და ვერ
მიყადია: რაც დასაკრავებელი მქონდა დავა-
გირავე და შემოვიხარჯეთ, თორემ როგორ
დაგიქრდი.

გვ. (უხუტუშოქმინადა) არვიცი რა წყალს
მივცევი? დღი სიტყე აქეს: თუ ყინულს არ
დაადებ, ანთება დაეპარება და გადაიტანს
კიდელს...

ანა. ცვი ტილო, ვეა, ცვი ტილო
სტადე...

გვ. ე ვერანა წყალიც რომ დაგვიშრა! .
მშვიდობით, გუთაყვა...

ანა. მშვიდობა მოგცეს! (კარამდე მადი-
ლეს. გვ. გავ. მდრე ხანს გუქურებს, შერე კარს.
მიჰქეპავს სკრიპისა და სიმღერის სმა მოსმისს)
იგუგუნე ხელოვანო! დავი, გშიოდეს; გწყუ-
როდეს, შენ მაინც იგუგუნე... ქვეყანამ და-
ვიციწყოს — შენ მაინც აღვიძე ქვეყანა...

მ. ივინე და პეტრე

პეტ. (კარს შეიშავაჯუგებს, მთვრალია) ეს
რარა ამბავია, კარი რომ... ჩაგაქტნო.

ანა. (თათუბას პირზე მადეით ანაწიებს —
ჩემადე) სსუ!

პეტ. რა სსუ? რა ოგო, ჩემ სხლში
არა ვარ? თუ რა არის?

ანა. ისე როგორ დავკარგე ცნობიერება,
რო ოჯახის მდგომარეობა დაიფუყე და დეი-
ნოში იხრჩობი, როცა შინ სიმშლით სული
გვეხუთება...

პეტ. რა ოჯახი, რას ოჯახი?.. აი დაი-
წყველოს ის წუთი, როცა შენ გადამეკლდე...
(ქუღს დაწინარესებს)

ანა. აგრე, აგრე... შავდაუტულმა ის დღე,
როცა შემეყარე... მეც ვწყველი ამ დღეს,
მაგრამ წარსულს ვეღარ ვიბრუნებ. (კაღის
შეცვლით) რაც გინდა სთქვი, ამ ბავშვს გაზ-
და უნდა თუ არა, — ნუ თუ ამას არა ჰგანობი..

პეტ. "უნდა, უნდა!" მიერე სიიდან მოგა-
რთვი, ქალბატონო, რომ უნდა?

ანა. შენი მუცლისათვის თუ კი შოგობ,
ოჯახ სთვის რაღა დაგეპართა?

პეტ. მაგას შენ არაფერ გაკობებს... ჩა-
მოჭვდეს, გააფურთხებს. შაუზის ნეტა ერთი კი-
ტრას წინილი მაინც იყოს...

ანა. (შაუზის შეიდევი) რა ქენი, რა ვითბრეს?

პეტ. სად?.. რა? როგორ?..

ანა. ს დაღ იყავი ..

პეტ. (შაშაროსს დრმად მოსწყებს და კაბო-
ლესს) დრამატიულ საზოგადოების სსლაროში
თავგებს კონცერტა ვაუშართავთ. მსახიობთა
კავშირს ჯერ თავის თვეიც ვერ უბოვია... კლუ-

ბიღ ნ უარი: ჯერ თხოვნა არ განვიხილავსო,
რედაქციაში — ჩემი პიესა სადღეც გადაუკარ-
გავთ, რაში ვპივით კიდევ და დავბეჭდოთ,
ჰონორარს ვერ გავდებთ, თითონაც მშვი-
რები ვიხოციბითო...

ანა. მაშ ბავშვს რა პსლუბი გავცე, რომ
შინა...

პეტრე რატო ნილიად არ გაპიართმევ?

ანა რატომ შენ არ ატმევ?

პეტ. შენ უფრო მოგცევი, ქალი ხა... .

ი. ი წარმოდგენას გავართავო და...

ანა. სხლის პატრონს რაღა უთქრა, რომ
სიკაა კიდევ თავს შემეპყოს...

პეტ. (შეშრთავს, უცებ გამოიხიზლდე, შე-
ფაქრდება) სხლი! პატრონი?.. სხლის პატრონი,
სხლის პატრონი... გასში რომ შემეყრება ხარლ-
მე, ურუ ნტორი მივლი... (ფანჯარაში თვალს უ-
პრავს სხლის პატრონს, წამოსტება) უთხარი არ
მოსულათქო! (გავრდება)

ანა აი, მაგაზე მეტი შნო და ლზანი არ
მოგცეს, ღმერთმა, აპანდე!

მ. ივინე და ხმალიძე

ხმალიძე (ქარებში თავს შეიშოქოფს, მერე შე-
მოვა გადევ) შინა ბრძანდებით?.. (შეშრდას)

ანა რა გნებავი?

ხმა. განა პირველი იქნა! არ გასოცთ?

ანა ჩემი ქმარი არ მოსულა, რა გეყო... .

ხმადა. რა ექნა, როგორ თუ რა მიყო?

რვა თვეა ქირა არ მოგიციათ, სხლი დამხა-
ფრთ და რა გეყოთ?

ანა. როცა იქნება ხო მოგცეთ...

ხმა. რა კარგი! აცა დიდა ნუ მოკვდე-

ბი — გაზფხულზე ონჯა მოვით .. როდის მო-
ვა, როდის? დლოცვლო, საქონელი რომ და-
ვაყენო, სამჯერ ჩეტს ავიღებ...

ანა. ეგ თქვენ ჯიშში მოიკითხეთ...

ხმა. ვიცი, რომ დიდებული არტისტა
ბრძანდებით, ვიცი რომ ქარაც მწერალი, აქ-

ტორი თუ რაღაცა გყავთ, მაგრამ ყოველივე
ეს მე გვერდის ატრიალებს... რაში მებრძო-

ანა. თქვენი არტისტობა, თუ ჩემს ჰირას ვერ
გაასწორებთ... ვალი ვერ გაგისწორებიათ და—
ხელოვანი ვართო ..

ანა. მშ ხელოვნებას, თქვენის ისრით, ფ-

სი არა აქეს, რაღა?!

ხმა. მშ ხელოვნება რა არის ხელოვნება?

ავერ ქვედა საბუნებისკი არ მადგას, ნოტების
მეტი არა აქვსრა, სიმშლით კუქი უბნება; მაგი-

სმა დაკვრა იმდროემ ხომ ყურთა სმენა ყარო... .
რაო; რა კოლდეს კითხვა, რომ ამ წარტლ-

ყურტლმა ხალხსა სწორედ ქეოყარა თავი!..
ამ სხლს ვალი არა აქეს, ხარჯები, გადასახალი?!

რა ხალხი ხართ, რა: იმდენი ვერ მოგივებხე-
ბით, რო მოქალაქეება მაინც გიცნონ. .

ანა. ამ. თქვენ რომაგას ბრძანებთ, თქვენ,
რომელიც მოწინავე რეტელიგენტალითვლებით,

საზოგადო მოღვაწედ, სხვას რა მოვხზოვო...

სმად. დარაგება თუ იცით ისევე თქვენი ქმა-
რი დაარბივთ, ქუჩის მცველად მიანიც დადგეს,
მეცხრედ ენ ლაქიად რომ თქვენ უშვებინათ,
ვალბეც გაისტუმროს.

ანნა ჩვენი საქმისა ჩვენ ვიცით, ბატონო
ხმალიდით. ახლა ფული არ მაქვს დანუ მაწუხებთ
სმადი. ნუ მაწუხებთო ერთი აქ უფრეთ
და.. (დასტურდება. მაშინ) თქვენ რომ მოინდო-
ძით, არა თუ ვალზე შეწუხდებით, პირიქითაუ
ლსაც იშოვით, სულ აღვიღად. (სუამს მიაიწვეს,
უნდა შედეგ ჩამოაბრუნოს)

ანნა. როგორ?

სმად. (ხელს ჩამოაბრუნებს და უნებ აკოტებს,
ხელს ადარ უშვებს) თქვენ რა იცოდეთ რომ
გორ მიყვ..

ანნა. (წამოხტება, შექვივრებას) სახაზლარო,
გაიძვრას..

ელა. (უნებ წამოაიწვეს თავს რა იყო დედა?

სმად. (ვ. მტკნარე უდა წამოადგება)

მეტ. (სახარულათ შე თვარდება, დანათ გა-
მონულებულია) ანნა, ანნა! ია პაკეტა; გადს-
წყის: მწ წ იბილის გ მართავენ! უნდა!..
(ნინოს უხარის. გარედან მოსისის ბავშვების
ტროლი: „მამიჯან, მამია“ ეგს წაოტობს. ჩქ
მო სიკოცხლევ, შენ რო კვებთ, ვის ხელში
მტოვებ! სმადადიქ ვამტერებულა შექვივრებს)
ანნა [ეუწეს მამაშურახს] ს ცოდვა! კოპო-
ზიტორა გ რდაცვილა! (სეფა მ-ტყვის)

ფარდა

ს უ რ ა თ ი მ ე ო რ ე

იგივე ათახი, უფრო მიაღვებული. სადე-
სასწულათ ელფიერ

1 ხმალიდით და რიანინ

რახანნი. (ავანკებოდ ჩემქელა, მოსადგეს
ხმალიდის, არ უნდა წან ეკუსწრას, არც უიან
ჩამოაჩქის) აბა, წაროდღიეთ ი მი უბეაურე-
ბა: დელგატად გამოგზავნეს, მატარებელზე
ერთის მხრივ დიგე ანა, მეორე მხრივ — ტლი
ვერ ვიშოვე, შემდეგ ტრამვაის გაუწყდა მე-
თული და რიგს ვეღარ მაქუწარ. სა-სო-
ლეო კომიტეტი მეუბნება: მიმლოცავნი წუბე-
ლის ჩეფწერეთ, დაგვანეთო. ჰა, როგორ
მოგწონთ! იქ გავცეხდი, სხე, რომ, მი-
კერის რატომ იქვე არ გავათვე ის წყეული.
საიდან სან წამოვიღე, რომ მცე მივილოცნა
და.., არ შეიძლებაო.

სმად. აბა სწ რედვე არის სამწუხარო
და! გუშინ წინ ჩვენ, კომპოზიტორი დაჯ-
დალხევი ისეთი აზბაცი იყო, რომ.. წარმოდ-
გინეთ კაცი გარდაცვილა. პ ტრონი ჯერ არ-
ვინა სხანდა. ისე ტ ტლიც ნა იყო, რომ პე-
რ ნე და პერანგის ამხნავი ჩემშივიცეა კუ-
ბოში ჩაცეპიათ. მოგესხენებათ ახლა რადირს
ეს ორი ნაქტი. შემდეგ იმდენი ვთომდა
მზრუნველი გამოურნდა, რომ.. დამე კაცთაც
არ ჩ მ გვს დამკძალავ კომიტეტში მიიცი
ავერჩივებ.

რახანნი შენ ნუ მომიკვებთ სწორედ

უზრდელი ხალხია. ერთი ეს მზრდაწე, დიდი
აზბაცი იყო, ჰა?!

სმად. დიდი! მეფის დაქრდღეც არ
მ ნახავს ავთი: რა დელეგატები, რა გუნდ-
ბი, რა მუსიკა, რა სიტყვები, რა ვარდყვა-
ლები.. ვინ მოსთვლის? და ვინ იცოდა, თუ
ისეთი კაცი იყო..

რის ვაი რა ზემის მოცედი!.. შერე რა
სიტყვა მორნა დმზადღებული. ცნეთი სასო.
გალო მოღვაწე არა გეყოლია, გარდაცვლი-
ლი ანუ იუბოლე გადხელი, რომ სიტყვით
არ შემეყუო და დხე როგორ მოცედი! [თვა-
თვე ნუგეშობს] მაგრამ გახეთში ანუ ჟურნალში
დ ვამეტინებ..

2 ივინივე და ბლუაძე

ბლუაძე. (მეუთვარებას ქათქათით) მზადლობა
ღერათს მპოუსწარ.. უპ, რა ვნახე,
რა ვნახე!

სმად. თე ტრუმა იყავით?

ბლ ვეყვივი? ვეინ, ვეინ შეციშო! დდე-
ლეგატ ვარმეთქ. თუ დდეგეტი ხარ სსა.
დდეგეტი ბბლიცა გგექეწეო! წწუხებლის
უნდა ავლოთო კ კ სტრი მოსტყვდეს ჩჩვენს
მეაუნა: რაჯა დდეგეტიად ის არ აირ-
ჩ ეს, შურით საჭირო მოწმობა თთვის დრო-
ზე არ მიომბახდა, დამიგვიანა და ვეღარ
მმოუსწარ, რომ წწუხებლის ბბლეუი აველო.
რახანნი (ვითამ ცნობისმოყვარეობით) მაშ
ხალხი ბვერი იყო, ჰა?!

ბლუაძე. ნნემსი ვერ ჩავარდებოდა, ნნემ-
სა. რა ვარდება, რა ყვავილები, რა მილოც-
ვები.. ის იყო ფარდა რომ ჩამოუშვეს, გამო-
ვიქეცე, რომ ჩემი ადრესი აქ მაინც მივარ-
თე. თთქვენ კი რ იყავით?

რის. რაი მერე რა ვიყავი, იმ წყეულმა
ც ნგლაძემ დდეგეტიად სიაში არ შემიტანა.
ლამასჯავრით გავთავდე

რახანნი აბტყენიებული ეაჟინ უაშა. ეტლის
მორახსება.

სმად. (ფინჯ რახა გახედავს) აბა. მო-
ყავა, მოდი.

ეველანი ცდილობენ წესსზე დასვენ, ზო-
გა ახველებს, ზოგე ეელსხვევს ისწორებს, ზოგე
ტანისამოსს, ზოგე ღღვას.

სმად. გაგმაჯოს ჩვენს სიაშიაც, ხელო-
ვნებს ს დიდებას:— გაუმ რჯოს ანნა ბელ-
ბულს, დდემა მის უკუდა-ვცას!

3 ივინივე, ანნა ბუბუბული და ორი სტუმარი

ანნა. ერას მხარეს სხატო მინდილახანნი,
მეორე მხარეს სხატო მოღვაწე თივე უესნს
გადასული, გზას ვარდებით უფერენ, შემთავებენ
ნაფუნამე ათიგულს, ეტყება გარეთ ხალხი ქთა-
ქთობს, ეველანი გამთქიშებინა.

სმად. დიქ (თვერ: კადით) ღრმად პ ტივეცე-
მულია ქალბატონო ანნა ნება მიბოძეთ
მოქალაქეთა და სახლის პ ტრონთა: ხროთ მეც
მოგილოცოთ ეს თქვენთვის სასახელო, ხო-
ლო ჩვენთვის ბაწყინე ლე დღესასწული..

მე წელი... ეს ისეთი ხანგრძლივი, მძიმე
ნარკოტიკული მანძილია ჩვენს ს.ზოგადობ-
რივ ცხოვრების ასპარეზზე, რომ ერთ ვერ
გამოითქმის. თქვენი ხელოვნება, თქვენი
განცდანი, თქვენი გრძნობა და გონება, თქვე-
ნი, ერთი სიტყვით თითოეული თქვენი აღზო-
სუნებაზე ჩვენ აღზრდას ემსახურებოდა. თქვენ
განსაუტყვევებელი ხეივანი, თქვენ აღზრდით
ჩვენი საზოგადოებრივი გრძნობა, თქვენ ვაგ-
ვილივით სიყვარული სამშობლოსა, საზოგა-
დობა, ს.ა.ს. ს.ა.ს. ს.ა.ს. და ა.დ.მ. ნ.ს.ა.
და ყველა ამასთან მიღება ჩვენი გულითადი
მადლობა. თქვენის იუმბოლეს აღსანიშნავად
მე, ჩემის მხრივ, სასამართლოში ესაბო იმ
საჩივარს, რომელიც სახლის ქირს თაობაზე
შევიტარე. მდელი ამ დღემდე გამისწორებ
ანგარის, იყოცხლით! ვაშა! (ხელს ჩამოაგ-
მთქვან და სულზე ეკიდება.)

ანსა [ცოტა დიდი] დღესე მიიღებთ.

ნ. ხანა. [ჩაახვედრებს, გვერდზე ვაფურთ
ხეხს უღაცებს გადაკრებს და წინ წამოადგება]
ნება მიღობთ მეც. უაღმატებელისად უზა-
ტივცხელი ქალბატონი ანა, რომ მთელი
ჩემი წარმომავალი სახელით მადლობა
მიგახსენოთ. დღევანეთი გახლავართ, მედმივი
დღევანეთი; საერთოდ აღსაწაულში ვერ მო-
გისწავრით, ს.ე.ში ვიხელით და აქ რომ
არაფერი მოგახსენოთ, რაღა პირით ვეჩვენებ-
ნი ჩემს ამომჩვენებს. დიდი თქვენა ხართ
ჩვენი მზე, ჩვენი მთვარე, ვარსკვლავი, თი-
ვული, ბუღბული, გვირგინი, ცისკარი. ნა-
ბა მიზობთ ექსპრომტად მოგახსენით ლექსი:
თქვენა ხართ ჩვენი ია და ვარდი..

(ენა ებმის, ავირევა)

ია და ვარდი.. ია და ვარდი..

(ვაბუშა ექვს ქადავს, ამო-
დებს და ვერადი ჩახედავს)

თქვენ მოსპეთ ჩვენი გულისა დარდი..

(ენა ებმის)

გულისა დარდი.. გულისა დარდი..

(ხელსხატოთ თვალს იშქვინდს) თქვენც კარ-
გათ იცით, რომ ექ პროტად თქმა მიყვარს.
(ქედვალა ჩახედავს ჯიბიდან აქოთაფილ ნაწერ
ქადავს, სხეებს შექუთა—შერცხვანა ეტუთა)
თქვენ ხართ ჩვენი ზეცის ცისკარი
და ამტომაც... ამტომაც ცოლად შეგ-
ვიყვარდი.

(ხელსხატოთ თვალს იშქვინდს, უნდა განგრ-
ძას მაგრამ დახრჩუნის ტ.ში ურყვენ, ანსა სულს
სამაჰამოებს)

ეველინა: ააა, ააა! (ტ.შს უკარგენ, რე-
ხანს თვა მისწონ თუ მამოწინეთ დადგება)

მღვრე [წინ წამოადგება, რადიკალ დაპარა-
კობს, მაგრამ ვერ ისმის, თათბი სიხეში აზო-
დებს, შეამდე ქადავს ამოადებს, გაშლის და
კითხულობს]. მმ.. დღიდათ პატივცემული,
ჩვენი სიიარაყე, ჩვენი მზე და მშობარე.

დადნეული შიშკავშირებულთა საზოგადოე-
ბამ მე წარმომავალი თქვენდა მომართ ამა
ადრესის მშობართმეველ და მე ვით გავკად
ნიერდებოდი, ესეოდნეი დღიადი ფერადი და-
ვალემა არ აღმსრულებდა და ვერნიადი
თთიქარში ყველაზე ბოლოს მოვეყვი, ამი-
ტომ აქ მოგახსენებთ: გამადლობთ, გამად-
ლობთ, კიდევ გამადლობთ. კიდევ იცოცხი
ლეთ მწ წელიწადი, რომ ოცდახუთმეტ-
წელს შემედივ კვლავ მოვილოცათ! ვაშა!
[ადრესს გადასცემს დაღი თვალით]

ანსა. მადლობთ, ბატონებო! სიტყვა
ვერ მიპოვნია მადლობის გამოსათქმელად!
(ეველინა თავს დაუკარგენ, მადინ)

რისიანი, [მოხედავს] კარგ ინებებთ, თუ
ჩვენს მოლოცვს გაჯერა ჩაადებდნებთ.
გვარად რიხიანი გახლავართ!

ბლ. დიდი, მეც ამასვე გხოვთ! მე
ბლუამე გახლავართ! (გადას)

4. იკინევე და ევა ორი ბაღით დარბიულად.

ევა. (ნამორავლეუ, შეგებში, სსაწარვეთა-
დი) მოპოლოცავს ქლოჯან, შენი ბენიერი
დღე! ეგება მოსახსურე მოგინდეთ, ოღონდ
ბეჭეებს ნაქაო რამე, სანამ სხვ გან აღკოლს
ვიშოვინდე. შემოსავალი გექნებოდათ!

ანსა. მოლოცვისათვის გამადლობთ.. მე-
რამ.. არცერთი, იქნება მოგახსენო რამე.

ევა. სახლის პატრონს კაცო გამოუგზავ-
ნია—სახლი დამიცალეო. ვის მივადღე ამ ზა-
მთარს პირზე?

5 იკინევე. პეტრე და ელა.

პეტრე [შეშოლის ცოტა დადინებული, იდეა-
ში ევეს დასტა დადინების] ევ, ეს იმ დღეც
რუდდა... დალახვანა ღმერთმა, ერთი რიგინი
განში მიანიც გაემართნათ.. აა შენი იუმბი-
ლეს ფის: სიტყვებ, ლექსები, დებეშები.. შე-
ინახე, როცა გავიქრდეს გალესე და დღიე-
ანს ანგარიშსა რა გიკვირ?

პეტრე შემოსავალი 18 ათასია, ცოტა
მეტე, გასვალს ვერ ფარავს: ხარჯებს კიდევ
ათას შვიდასი მანათი უნდა: რაღაც ადგილი.
მოგა თვის საავარაკოდ, მაგრამ ისიც ბანკში
დაგირავებოდი და მონაწილეობთან სადგო..
ანს [თავიდან მიაგდეს]

ელა დიდა, ფეხსაცმელებს ხო მიყიდა, შე-
შას ხომ ვიყიდათ!

ანსა [ფეხში წაუღია] პო, შვილო, იცო და
არა იცო რა, იყო ერთი ღამე გოგონა. და
ჰყავდა მას დედა დარბი. ზამთრის პირზე ქა-
რი რომ დაუბერავდა ხოლმე, დედა-შვილი ერთ-
მანეთს ეხუტებოდნენ და უნდა გავარჯობისა,
სიყვარულით ათობდნენ ერთმანეთს!

პეტრე (თავისთვის) ეცეც შენი რუბილე!
და ისევ ისე ვრჩებით ზამთრი. პარე, როგორც
ვიყავით..

ფ ა რ დ ა

მატარებელში თბ. შულ. 15-12 იოსებ იმედაშვილი

m 3910
1919